

Onesmus Malandi woont met zijn vader, moeder, twee broertjes en kleine zusje in een hut in de Keniaanse bergen. Ze hebben weinig geld. Terwijl zijn ouders op het land werken, brengt Onesmus zijn tijd het liefst door met voetballen op het veldje bij school. Hij droomt ervan om te worden toegelaten op de voetbalschool een stuk verderop. Daar komen soms talentscouts van grote clubs in Engeland. Hoe mooi zou het zijn om ooit in de Premier League te spelen? Onesmus is een doorzetter, maar is dat genoeg?

**EEN INSPIREREND VERHAAL OVER HOE VOETBAL
SOMS EEN ONTSNAPPING BIJDT
UIT UITZICHTLOZE SITUATIES.
VOOR SPORTIEVELINGEN
VANAF 11 JAAR.**

GERARD VAN GEMERT
met illustraties van Mark Janssen

GERARD
VAN GEMERT

DE WITTE STIP

DE WITTE STIP

www.clavisbooks.com

ISBN 978-9044831160

9 789044 831160

Clavis

Andere boeken van
Gerard van Gemert
bij Clavis

Over voetbal

De serie 'Kief de goaltjesdief' (7+)

De serie 'De Voetbalgoden' (9+)

De serie 'FC De Madonna's' (10+)

Over hockey

De serie 'De stoere hockeybende' (7+)

De serie 'De Hockeytweeling' (12+)

Over voetbal én hockey

De serie 'De Voetbalhockeyers' (9+)

Verder zijn er nog de series 'Eilandgeheimen'
en 'Allsports Academie',
de boeken *Ademloos* (over vluchtelingen en voetbal)
en *Uitgespeeld* (over de Tweede Wereldoorlog en voetbal),
en *De wraak van Mysteria*,
dat Gerard samen met kinderen schreef.

GERARD VAN GEMERT

DE WITTE STIP

met illustraties van
Mark Janssen

1

Dit verhaal is gebaseerd op Gerard van Gemerts ervaringen als ambassadeur van Stichting Circle4life. Deze stichting zet zich in voor kansarme kinderen in Kenia. Kijk voor meer informatie op www.circle4life.nl. Daar lees je veel meer verhalen over kinderen zoals Onesmus.

Gerard van Gemert
De witte stip
© 2017 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Amsterdam – New York
Omslagontwerp: Studio Clavis
Illustraties: Mark Janssen
Trefw.: voetbal, armoede, dromen, talent, Afrika
NUR 282
ISBN 978 90 448 3116 0
D/2017/4124/209
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com
www.gerardvangemert.nl

‘Sta je hier nu alweer?’

Onesmus keek om, maar hield zijn handen om het hek geklemd. ‘Ja.’ Hij draaide terug en liet zijn ogen over het veld gaan waar de training in volle gang was. ‘Ooit speel ik daar ook.’

De vader van Jamar schudde zijn hoofd. ‘Zolang Ubora hier de baas is, zul jij nooit worden toegelaten tot de voetbalschool.’

Onesmus reageerde niet. ‘Wacht maar,’ zei hij zachtjes. ‘Ooit voetbal ik niet alleen op dat trainingsveld. Ooit voetbal ik ook in de Engelse Premier League.’ Dat laatste sprak hij luider uit.

De vader van Jamar schoot in de lach. ‘Dat is een heel, heel lange weg, Onesmus.’ De vader van Jamar legde een hand op de schouder van de beste vriend van zijn zoon. ‘Maar als er één talent genoeg heeft om dat te halen, ben jij het.’

Onesmus liet het compliment langs zich heen gaan. Zijn volledige aandacht was intussen weer gericht op het veld. Hij zoog de oefeningen in zich op en knoopte de aanwijzingen van de trainers in zijn oren. *Zorg dat je altijd open staat, zodat je het spel direct kunt verplaatsen*, was er zo één. Of: *de positie van je stand-been bepaalt waar je de bal naartoe speelt*. Onesmus probeerde dat wat hij op het trainingsveld zag en hoorde de volgende dag op het voetbalveld bij school na te doen. Vaak lukte het hem na een paar keer oefenen.

‘Hé, wegwezen hier.’

Onesmus herkende meteen de stem van Ubora. Hij schrok er niet eens meer van.

‘Wat doe je hier? Maak dat je wegkomt.’

Onesmus zette zijn blote voeten nog iets steviger op de rode grond. Hij zou zich niet zomaar weg laten sturen. Het was niet verboden om hier te staan.

‘Nou hup, wegwezen.’ Ubora duwde Onesmus hardhandig tegen zijn schouder. ‘Je hebt hier niets te zoeken. Je bent gewoon niet goed genoeg. Leg je daar nou maar bij neer. Zet het uit je hoofd dat je ooit op Ndoto Ni terechtkomt.’

Onesmus moest moeite doen om zijn evenwicht te bewaren. Hij had de duw niet aan zien komen. ‘Ik mag staan waar ik wil en ik bepaal zelf waar ik naar kijk.’ Hij ging weer op dezelfde plek staan als waar hij eerst stond.

Ubora deed opnieuw een stap in Onesmus’ richting. ‘Jij bepaalt hier helemaal niets.’ De directeur van voetbalschool Ndoto Ni, wat ‘dromen bestaan’ betekent, hield zijn tanden op elkaar terwijl hij Onesmus toesiste. ‘Deze grond,’ hij stampte met zijn voetbalschoenen in het zand, ‘is van mij. En als ik zeg dat jij hier moet verdwijnen, dan heb je te gehoorzamen.’ Hij stak zijn wijsvinger dreigend in de richting van Onesmus. ‘Of zal ik de politie er even bij roepen?’

Onesmus voelde de weerstand in zijn lijf groeien. Maar hij begreep ook dat dit een ongelijke strijd was, die hij nooit zou winnen. De politie en Ubora waren vier handen op één buik en voor je het wist zat hij weer een paar dagen in de gevangenis. Hij snoof opzichtig toen hij bij de directeur wegliep. Op veilige af-

stand draaide hij zich nog een keer om. ‘Wacht maar tot ik in de Premier League speel. Dan ben ik de baas over jou.’

Ubora begon te lachen. Het was een gemaakte en neerbuigende lach. ‘Premier League? Je bent niet eens goed genoeg voor het schoolelftal!’

Het derde Onesmus niet. Het feit dat de directeur het nodig vond om hem te kleineren, maakte hem alleen maar sterker. Hij rende verder in de richting van het voetbalveld bij school. Misschien waren ze daar ook aan het voetballen en kon hij meedoen.

‘Werd je weer weggestuurd?’

Onesmus had Jamar niet zien aankomen, die nu op zijn rug sprong. Onesmus boog voorover en ving hem op door twee handen naar achteren te doen. ‘Hoe weet jij dat nou?’ Hij liet zijn vriend los waardoor die weer op de grond terecht kwam.

‘Mijn vader vertelde het. Hij had je zien staan en zag Ubora naar je toelopen.’

Onesmus knikte. ‘Ik mocht niet bij het hek staan. Zoals altijd. Alsof ik erover heen zou klimmen en stiekem mee zou doen.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik snap niet waar die man zich zo druk over maakt.’

‘Mijn vader wel,’ zei Jamar.

‘O?’ Onesmus trok zijn wenkbrauwen op en keek opzij. ‘Wat dat dan? Ik heb hem nog nooit iets aangedaan.’

Jamar glimlachte geheimzinnig. ‘Weet je wat mijn vader zegt?’ Hij keek om zich heen alsof hij het grootste geheim ter wereld ging verklappen. ‘Binnenkort komen de trainers uit Engeland weer naar Ndoto Ni. En Ubora is bang dat als ze jou zien voetballen, ze dan voor jou kiezen in plaats van Kofi.’

Onesmus schoot in de lach. ‘Kofi? Die is toch niet goed genoeg?’

Jamar haalde zijn schouders op. ‘Daar gaat het niet om. Kofi is de zoon van Ubora. Daar gaat het om.’

‘Ik kan me niet voorstellen dat die Engelse trainers dat belangrijk vinden.’ Onesmus dacht aan Kofi en de manier waarop hij over het veld liep. De enige reden waarom hij op de voetbalschool zat en met al die talenten uit de omgeving mocht meespelen, was omdat zijn vader de directeur was. Niets meer, niets minder. ‘Als je niet goed genoeg bent, val je in Engeland toch meteen door de mand?’

‘Maar dan ben je wel in Engeland geweest.’ Jamars ogen glinsterden. ‘En heb je met de ijzeren vogel door de lucht gevlogen.’

‘Een vliegtuig heet dat.’ Onesmus wist wel dat ze dat vroeger een ijzeren vogel noemden, maar nu waren ze te oud om dat te doen. ‘Kijk, ze zijn aan het voetballen.’ Onesmus trok een sprintje naar het voetbalveldje dat naast hun school lag.

Jamar volgde op een paar meter. Niemand kon Onesmus bijhouden, dus het was geen schande.

Het tweetal werd met open armen ontvangen. Hoe meer jongens er meededen, hoe leuker het was. De anderen hadden het spel even stil gelegd. ‘Onesmus bij ons.’ Eén van de jongens had zijn keuze al snel gemaakt. Dat was ook niet zo gek. Allemaal wilden ze dat Onesmus in hun team zou meespelen. Dan was de kans groot dat je in de winnende partij zat.

Onesmus maakte zich er niet druk om. Hij had de bal, een paar oude lappen die met touw in een ronde vorm waren gewikkeld, met zijn blote voeten van de grond gewipt. Met gemak hield hij

het bundeltje van de grond. Met zijn voeten, met zijn hoofd, en zelfs met zijn schouder. Zonder hen aan te kijken wist Onesmus dat de anderen nu vol bewondering naar hem stonden te staren. Niemand kon zo jongleren als hij.

‘Gaan we verder?’ Eén van de jongens werd ongeduldig. ‘Onesmus bij ons, Jamar bij jullie.’

Onesmus keek om zich heen. Beide teams hadden zich op hun eigen helft opgesteld, zodat Jamar en hij konden zien wie hun medespelers waren. Sommige spelers hadden oude voetbalshirts aan van clubs uit de Premier League. Ze waren versleten en er zaten gaten in. Maar de jongens waren stuk voor stuk trots op hun shirt. Te trots om die shirts in te ruilen voor iets anders. Sommigen hadden niet eens iets anders.

Het partijtje was weer begonnen. Onesmus bekeek het spel eerst van een afstandje. In het midden van het veld, dat alleen maar uit rood zand bestond, duelleerden een aantal jongens om de bal. Het stof maakte hen bijna onzichtbaar. Pas toen de bal zijn richting op rolde, kwam Onesmus in beweging.

Lichtvoetig pikte hij de bal op. Hij wipte hem met een simpele beweging over het uitgestoken been van een van zijn tegenstanders en zette een dribbel in. Alsof de bal met lijm aan zijn blote voet zat geplakt, bewoog hij zich tussen zijn medespelers.

Geen van hen durfde Onesmus aan te vallen. Ze wisten dat als ze hem te fanatiek aan zouden pakken, hij hen zou ontwijken en omspelen alsof ze er niet stonden.

Jamars vader had eens tegen Onesmus gezegd: ‘Het lijkt wel of jij alles in slow motion ziet en daardoor altijd iedereen een stap voor bent.’ En zo voelde het voor Onesmus soms ook.

Op vijftien meter van het doel wipte Onesmus de bal op en haalde uit. Met een boog verdween de bal net onder de lat. De bal schampte de houten plank en rolde een paar meter verder.

Onesmus juichte zoals hij dat op de televisie in het winkelcentrum had gezien, toen hij daar stiekem was binnengeslopen om de Engelse competitiewedstrijden te bekijken.

‘Onesmus, kom snel.’

Onesmus herkende de stem van zijn broertje meteen. ‘Er zit een zwarte mamba in de hut en Kainda is binnen.’ Als door een wesp gestoken, vloog Onesmus van het veld. ‘Is ze alleen?’ Hij was meteen buiten adem. Niet van de inspanning, maar van de paniek.

Selas knikte. Ook bij hem sprak de wanhoop uit zijn ogen. ‘Papa en mama zijn op het veld aan het werk.’

Onesmus rende naar huis. Onderweg dacht hij na. Een zwarte mamba was misschien wel de giftigste slang die er bestond. Als hij zijn kleine zusje, dat waarschijnlijk weerloos op bed lag, zou bijten, was ze kansloos. Hoe ernstig was de situatie en, belangrijker, kon hij de slang te pakken krijgen?

2

‘Waar zat de slang?’ Onesmus stond bij de ingang van het hutje.

Selas stond hijgend naast hem. Hij had, met zijn kleine beentjes, zo hard mogelijk gelopen om Onesmus enigszins bij te kunnen houden. ‘Net lag hij in de hoek.’

‘Welke hoek?’ Onesmus snauwde, waarschijnlijk vanwege de spanning.

Selas merkte het niet eens. Ook hij vond het superspannend. ‘In de hoek waar de deur naar de slaapkamer is.’

‘En waar is Kainda?’ Onesmus liep zonder geluid te maken naar de deur. Selas had die op een kier laten staan toen hij het hutje had verlaten.

Selas zorgde dat hij achter Onesmus bleef. ‘Die had ik op de bank in de woonkamer gelegd. Ze huilde en was moe. Zo kon ze in slaap vallen.’ Het klonk als een excuus.

Onesmus zuchtte. ‘En? Sliep ze toen je wegging?’

Selas knikte.

‘Selas?’ Omdat zijn broertje achter Onesmus stond, had hij niet gezien dat die knikkend de vraag van Onesmus bevestigde. Hij probeerde dwingend te klinken, wat moeilijk ging omdat hij ook moest fluisteren.

‘Ja, ze sliep,’ haastte Selas zich te zeggen. Hij fluisterde ook.

Dat stelde Onesmus een beetje gerust. Een zwarte mamba

valt aan als hij bang is of zich bedreigd voelt. Als het beest in hun hutje in de buurt van Kainda was gekomen en zij wakker was geworden, zou de slang van haar ongecontroleerde bewegingen kunnen schrikken. Maar zijn slapende zusje van nog geen twee jaar oud zou de slang niet meteen als iets gevaarlijks zien. ‘Ik ga naar binnen,’ zei Onesmus zonder om te kijken. Met zijn vingertoppen duwde hij zachtjes tegen de deur, die kreunend openging.

‘Kan ik niet beter papa en mama halen?’ De stem van Selas trilde.

Onesmus stopte met duwen. ‘Dat duurt veel te lang. Daar kunnen we niet op wachten.’

Selas zweeg.

Het huisje waar Onesmus met zijn vader, moeder, broertje en zusje woonde, bestond uit twee kamers. Een slaapvertrek waar twee stapelbedden in stonden en een woonvertrek met een oude houten tafel en vier stoelen. Koken deden ze buiten op een vuurtje waar net één pan op kon staan. Het toilet was een eindje achter het huis. Het bestond uit een gat in de grond met een stenen muurtje eromheen. Het krioelde er van de vliegen.

‘Doe voorzichtig, Onesmus.’

Onesmus keek om. Op tien meter van het huis stond een groep kinderen. Het waren de jongens waar ze zojuist mee gevoetbald hadden, en andere kinderen die al doorhadden dat er iets aan de hand was. Helemaal vooraan stond Tazara. Zij riep naar Onesmus dat hij voorzichtig moest doen.

Onesmus knikte nauwelijks zichtbaar. Normaal gesproken zou hij kriebels voelen als Tazara iets tegen hem zei. Maar nu, onder

deze omstandigheden, was daar geen plaats voor. Zijn zusje was in levensgevaar en als hij naar binnen zou gaan om haar te redden, bracht hij ook zichzelf in gevaar. Maar hij had geen keus.

Met kleine pasjes bewoog Onesmus door de opening, die hijzelf had gecreëerd door tegen de deur te duwen. Het woonvertrek had aan beide kanten twee openingen, die met luiken konden worden afgesloten. Aan de ene kant waren de luiken gesloten. In het licht dat door de andere opening kwam, zag Onesmus Kainda op de bank liggen. Ze lag nog steeds vredig te slapen met een kleine glimlach rond haar mond.

Onesmus haalde opgelucht adem. De slang had in ieder geval nog niet toegeslagen. Als het een beetje meezat, was hij zelfs alweer verdwenen. Dat zou het leven van Onesmus op dit moment een stuk makkelijker maken. Toch bleef Onesmus voorzichtig.

Stapje voor stapje liep hij de kamer binnen. Door het weinige licht moesten zijn ogen even wennen. Daarom stopte hij een poosje. Toen hij aan het halfduister gewend was, liep hij verder tot hij achter de deur was. Daar bleef hij staan. Als de slang nog in huis was en dichtbij de deur zat, dan zou hij Onesmus als een bedreiging kunnen zien en meteen kunnen aanvallen. En aangezien een zwarte mamba een van de snelste slangen ter wereld is, zou hij bij Onesmus zijn voordat hij het doorhad.

Onesmus liet zijn ogen door het vertrek gaan. Ondertussen dacht hij na over de lessen die de juf hun op school over de zwarte mamba had geleerd. Die zouden hem nu goed van pas kunnen komen. Onesmus hoorde de stem van de juf in zijn hoofd. *De zwarte mamba valt niet zomaar aan. Hij vlucht liever dan dat hij aanvalt. Maar als hij echt in het nauw wordt gedreven en hij bijt,*

dan is het gif extreem gevaarlijk. Het zorgt ervoor dat je verlamd raakt en dat je geen adem meer kunt halen. Als er niet snel hulp komt, kun je binnen twintig minuten dood zijn.

Er liep een rilling over Onesmus' rug. Twintig minuten was wel heel kort. Hij kneep zijn ogen onbewust half dicht en spiedde de ruimte af. Het leek erop dat het loos alarm was. Nergens in de kleine ruimte zag hij iets verdachts. Misschien had Selas helemaal geen slang gezien, maar was hij ergens van geschrokken en dacht hij alleen maar dat het een slang was. Nee, dat kon Onesmus zich niet voorstellen. Selas was niet zo snel bang en in paniek.

Onesmus schrok van geritsel achter de emmer die als prullenbak diende. Wacht eens? Wat had de juf ook alweer gezegd? *Als je vuil in je huis bewaart en het niet regelmatig opruimt, dan komen daar muizen en andere knaagdieren op af. Dat is ook de reden waarom slangen in onze huizen terechtkomen, want slangen eten muizen. En als er veel muizen in een klein gebied zijn, kunnen de slangen makkelijk aan hun prooi komen.*

Dat komt door die stomme burenen. Onesmus voelde boosheid vanbinnen. Die ruimden hun zoi nooit op. Overal in en om het huis lag troep waar ongedierte op afkwam. Als ze nou, net als bij hem thuis, alles schoon hielden, zou hij nu niet op zoek hoeven naar een van de gevaarlijkste gifslangen die er bestonden.

Onesmus wilde net een stap zetten, toen hij de deur achter zich hoorde kraken. Even later stond zijn vader naast hem. Hij zag er wild uit en zo te zien was hij helemaal vanaf het land, waar ze mais verbouwden, komen rennen. Het zweet gutste van zijn hoofd en hij hijgde als een ezel die net een kar met honderd kilo een berg op had getrokken.

‘Waar zit hij?’ Papa bleef stilstaan. Hij praatte op fluisterton.

‘Ik denk daar achter de emmer. Daar hoorde ik geritsel.’ Onesmus voelde opluchting. Hij was nu niet meer alleen verantwoordelijk voor de veiligheid van Kainda. En het was eigenlijk wel stoer om zo met zijn vader een zwarte mamba onschadelijk te maken. Maar dan moest het natuurlijk wel lukken.

Papa keek om zich heen. Hij pakte een tak die naast de deur tegen de muur stond. Die had Onesmus ooit eens van een boom getrokken om mee te spelen, en daarna mee naar huis genomen.

Onesmus vroeg zich af wat papa met de stok ging doen. Waarschijnlijk zou hij de slang ermee wegjagen. Of slaan. Als de slang er maar niet boos om werd en zou aanvallen.

Papa schuifelde heel voorzichtig richting de emmer. Onesmus hield zijn ogen gericht op de plek waar hij het laatste beweging had gezien. Omdat de emmer tegen de muur stond, kon het zijn dat de zwarte mamba al door een gat in de muur was verdwenen. Maar Onesmus bedacht ook dat hij elders in het huis kon zijn. En dat zou betekenen dat ze, zolang de slang niet gevonden was, steeds op hun hoede moesten zijn.

Intussen was papa bij de emmer aangekomen. Met uitgestoken voet tikte hij de emmer een stuk opzij. Onesmus hield zijn adem in. Eerst leek er niets te gebeuren, maar voordat Onesmus kon uitademen, kroop een vier meter lange bruine slang vliegensvlug van de plek waar de emmer stond naar de andere kant van de kamer. Voor ze het in de gaten hadden, zat het beest onder de bank waar Kainda nog steeds lekker op lag te slapen.

Onesmus keek naar papa, die een klein sprongetje van schrik maakte. ‘Wat nu?’ fluisterde Onesmus.

Papa veegde met zijn hand over zijn gezicht. Met dezelfde schuifelende beweging als daarnet liep hij naar de bank. ‘Eerst Kainda in veiligheid brengen.’

Dom, dacht Onesmus. Dat hadden ze daarstraks al moeten doen. Maar net als hijzelf, had papa waarschijnlijk ook niet verwacht dat de slang de kamer zou oversteken.

Papa wilde een stap zetten om dicht genoeg bij de bank te komen om Kainda te kunnen pakken. Maar voor hij voorover kon buigen, kwam de slang onder de bank vandaan.

Onesmus schrok zich wild en deed meteen een stap naar achteren. Papa deed hetzelfde en dat was maar goed ook. De kans was groot dat hij met zijn voet de slang had geraakt en dat die daardoor geschrokken was. Nu kwam hij met zijn kop omhoog, deed zijn bek wijd open en blies vervaarlijk in papa’s richting. De binnenkant van zijn bek was zwart.

Zwarte mamba’s zijn niet zwart, maar worden zo genoemd vanwege de kleur aan de binnenkant van hun bek. Onesmus hoorde weer de stem van de juf. *Hoe zwarter de bek, hoe giftiger ze zijn.*

Papa bleef stokstijf staan met recht tegenover hem de slang, die rechtop heen en weer bewoog.

